

©Robert Kneschke - stock.adobe.com

Polnisch

MOJE DZIECKO IDZIE DO ŻŁOBKA/PRZEDSZKOŁA

Poradnik dla rodziców dotyczący
opieki nad ich dziećmi

Dostępny również w językach:

albańskim

arabskim

angielskim

farsi

francuskim

kurdyjskim (kurmandži)

polskim

rumuńskim

rosyjskim

tureckim

ukraińskim

Spis treści

Słowo wstępu	5
Opieka nad dziećmi w Niemczech	6
Czym jest domowy żłobek?	7
Kto to opiekunka / opiekun dzienny?	8
Kto ma prawo do korzystania z domowego żłobka?	8
Ile kosztuje opieka w domowym żłobku?	9
Jak wygląda typowy dzień w domowym żłobku?	10
Czym jest dzienna placówka opiekuńcza/przedszkole (KiTa)?	11
Dlaczego moje dziecko powinno uczęszczać do przedszkola?	11
Ile kosztuje opieka w przedszkolu?	12
Początki w przedszkolu – aklimatyzacja	13
Typowy dzień w przedszkolu	14
Czego potrzebuje moje dziecko do przedszkola?	14
Jak spędzić piękny i bezstresowy czas w przedszkolu – Porady	15
Informacje dla rodziców – zebrania rodziców	15
Wielojęzyczne grupy rodziców z dziećmi	16
Wczesna pomoc – wsparcie i doradztwo dla rodzin z dziećmi do lat 3	17
Badania przesiewowe – szansa dla każdego dziecka	19
Portal KITA-ONLINE	20
Federalny program „Droga do opieki przedszkolnej: Budowanie mostów do wczesnej edukacji”	21
Literatura	22

© Gebhard Bucker dla powiatu Viersen

Drodzy rodzice,

początek okresu przedszkolnego oznacza wiele nowych rzeczy – zarówno dla Państwa, jak i Państwa dziecka. Jako rodzice z pewnością mają Państwo wiele pytań dotyczących tej nowej fazy rozwoju swojej pociechy:

- Kiedy nadchodzi czas na pójście do przedszkola?
- Jak znaleźć odpowiedni domowy żłobek lub przedszkole?
- Jak przebiega aklimatyzacja dziecka?
- Czego potrzebuje moje dziecko w przedszkolu?

Aby mogli się Państwo jak najlepiej przygotować na ten nowy rozdział w życiu, w niniejszej broszurze przekazujemy Państwu wszelkie istotne informacje na temat okresu przedszkolnego. Publikacja zawiera treści wspierające rodziców i pozwalające zorientować się w tym, czego może spodziewać się dziecko w przedszkolu oraz domowym żłobku i na jakie wsparcie może tam liczyć. Nasze koleżanki i koledzy chętnie odpowiedzą na wszelkie Państwa pytania.

Życzę Państwu oraz Państwa pociechom wiele radości i wszystkiego dobrego w okresie przedszkolnym.

Starosta

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Andreas Coenen'. The signature is fluid and cursive.

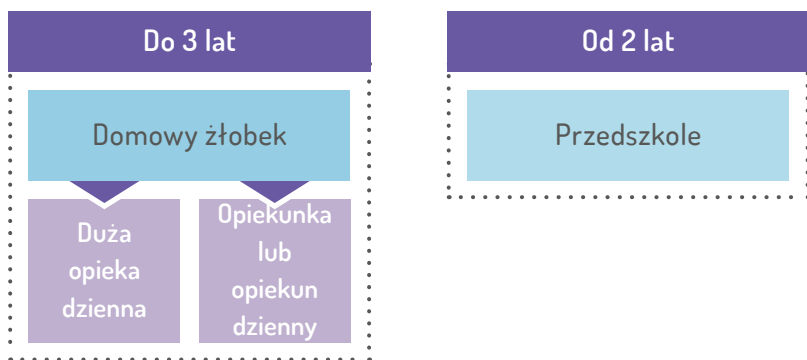
dr Andreas Coenen

Opieka nad dziećmi w Niemczech

Możliwości opieki nad dziećmi do lat 6

Domowy żłobek: Przewidziany przede wszystkim dla dzieci **poniżej trzech lat**. Opieka sprawowana jest w małych grupach przez wykwalifikowane osoby zwane opiekunkami lub opiekunami dziennymi. Umożliwia to indywidualne wsparcie poszczególnych dzieci. Opieka sprawowana jest często w mieszkaniu/domu opiekunki lub opiekuna dziennego albo w ramach tzw. dużej opieki dziennej (do 10 dzieci).

Dzienna placówka opiekuńcza/przedszkole (niem. KiTa): W placówkach przedszkolnych opiekę oraz wsparcie otrzymują dzieci w wieku **od dwóch do sześciu lat**. Placówki przedszkolne realizują zadania wychowawcze, edukacyjne oraz opiekuńcze. Oznacza to, że dziecko otrzymuje tam kompleksowe i indywidualne wsparcie w rozwoju społecznym, emocjonalnym, fizycznym oraz umysłowym.

Ilustracja 1: Uproszczony schemat możliwości opieki nad dziećmi w Niemczech

OBOWIĄZEK SZCZEPIEŃ - SZCZEPIENIE PRZECIWKO ODRZE!

Wszystkie dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka w przedszkolach, w domowych żłobkach albo u opiekunów dziennych, potrzebują zaświadczenia o szczepieniu.

© Africa Studio – stock.adobe.com

Czym jest domowy żłobek?

- Domowy żłobek to profesjonalna oferta opiekuńczo-edukacyjna dla małych dzieci.
- Domowy żłobek może być realizowany w następujących miejscach: w gospodarstwie domowym opiekunki/opiekuna dziennego, we współpracy jako duża opieka dzienna lub w poszczególnych przypadkach w gospodarstwie domowym rodziców.

Domowy żłobek to:

- instytucja szczególnie polecana dla dzieci w wieku od 1 do 3 lat
- opieka w rodzinnej atmosferze, sprawowana przez jedną stałą osobę bliską
- mała grupa dzieci (maksymalnie pięcioro)
- elastyczne czasy opieki: od 15 do 45 godzin tygodniowo
- indywidualne ukierunkowanie na potrzeby dzieci
- zintegrowane, całodzienne wsparcie i edukacja oraz wykwalifikowane opiekunki/opiekunowie dzienni.

Kto to opiekunka / opiekun dzienny?

- Jedna opiekunka/opiekun dzienny z reguły sprawuje opiekę nad maksymalnie pięcioma dziećmi we własnym gospodarstwie domowym lub w specjalnie do tego celu wynajętych pomieszczeniach.
- U opiekunki/opiekuna dziennego dzieci mogą się bawić i uczyć. Są pod dobrą opieką w czasie, gdy ich rodzice załatwiają inne ważne sprawy.
- Opiekunowie dzienni ukończyli stosowne kursy, aby uzyskać kwalifikacje do opieki nad dziećmi. Dysponują zezwoleniem wydanym przez urząd właściwy do spraw dzieci i młodzieży (Jugendamt), a ich praca podlega regularnej weryfikacji i kontroli. Kontroli podlegają również pomieszczenia wykorzystywane do sprawowania opieki.

Kto ma prawo do korzystania z domowego żłobka?

- Zgodnie z §24 kodeksu prawa socjalnego SGB, tom VIII prawo do korzystania z opieki dziennej mają dzieci po ukończeniu 1. roku życia.
- Aby skorzystać z tego prawa, należy 6 miesięcy przed rozpoczęciem opieki zgłosić takie zapotrzebowanie w urzędzie właściwym do spraw dzieci i młodzieży (Jugendamt).
- Pośredniczenie w wyborze właściwego domowego żłobka realizowane jest na drodze fachowego doradztwa. W tym celu należy skorzystać z portalu zgłoszeniowego „Kita-Online” danego miasta lub gminy w powiecie Viersen.
- Wszystkie dzieci mają w Niemczech prawo do edukacji, wychowania oraz opieki i mogą uczęszczać do domowego żłobka lub dziennej placówki opiekuńczej/przedszkola, nawet jeśli rodzice nie pracują.

Jak znaleźć miejsce w domowym żłobku

Możliwość 1

- Proszę skontaktować się z urzędem właściwym do spraw dzieci i młodzieży (Jugendamt) na terenie gminy, w której Państwo obecnie przebywają. Dane kontaktowe urzędów (Jugendamt) w powiecie Viersen znajdują Państwo w internecie.

Możliwość 2

- Proszę zasięgnąć informacji na temat wolnych miejsc w domowych żłobkach w Państwa okolicy i zgłosić swoje zapotrzebowanie poprzez portal internetowy KITA-ONLINE w powiecie Viersen.

Możliwość 3

- Proszę skontaktować się bezpośrednio z opiekunką/opiekunem dziennym. Istnieje możliwość wyszukania odpowiedniej opiekunki/opiekuna dziennego, który oferuje domowy żłobek w Państwa miejscowości. Po znalezieniu opiekunki/opiekuna dziennego można bezpośrednio u niej/niego zapytać o wolne miejsce dla Państwa dziecka. Opiekunka/opiekun dzienny przekaze wówczas informację, czy może przyjąć Państwa dziecko oraz jakich dokumentów i informacji od Państwa potrzebuje.

Ile kosztuje opieka w domowym żłobku?

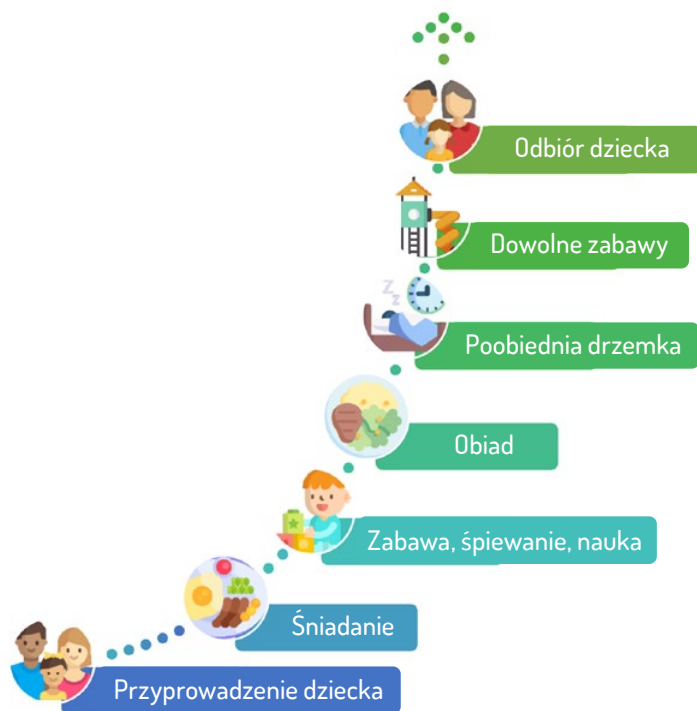
- Za korzystanie z domowego żłobka należy płacić stosowną składkę do Jugendamtu. Wysokość składki zależy od wysokości Państwa dochodu brutto oraz liczby uzgodnionych godzin opieki.

Informacje na temat opiekunek/opiekunów dziennych w Państwa okolicy można znaleźć na stronie internetowej www.familienwegweiser-kreisviersen.de.

Jak wygląda typowy dzień w domowym żłobku?

- Rano rodzice przyprowadzają swoje dzieci do domowego żłobka. Potem przeważnie spożywane jest wspólne śniadanie. Następnie opiekunka/opiekun dzienny bawi się i śpiewa z dziećmi. Wspomaga przy tym dzieci w rozwoju mowy, zachęca do nauki i wychodzi z dziećmi na zewnątrz. Dzieci uczą się w tym czasie ważnych rzeczy, takich jak np. zasady ruchu drogowego, i obserwują przyrodę oraz środowisko wokół siebie. Podczas zabawy w domu rozwijają swoje rozmaite umiejętności.
- W domowym żłobku dzieci spożywają posiłki i kładą się na poobiednią drzemkę. Opiekunka/opiekun dzienny zmienia również dzieciom pieluchy. Szczególną uwagę zwraca się również na to, aby opieka była dla dzieci zdrowa i bezpieczna.

Ilustracja 1: Uproszczony schemat możliwości opieki nad dziećmi w Niemczech

© Sergey Novikov – stock.adobe.com

Czym jest dzienna placówka opiekuńcza/przedszkole (KiTa)?

- W placówce przedszkolnej opiekę oraz wsparcie otrzymują z reguły dzieci w wieku od dwóch do sześciu lat.
- Wszystkie dzieci od trzeciego roku życia do czasu pójścia do szkoły podstawowej mają prawo do miejsca w przedszkolu.
- Rok przedszkolny rozpoczyna się przeważnie w sierpniu.

Możliwości opieki nad dziećmi do lat 6

- Placówka przedszkolna to miejsce bezpieczne. Tutaj Państwa dziecko znajdzie przyjaciół.
- Państwa dziecko nauczy się języka niemieckiego i zostanie dobrze przygotowane do pójścia do szkoły.
- W czasie, gdy dziecko pozostaje pod opieką przedszkolną, rodzice mają czas na to, aby np. samemu się uczyć, pracować albo zajmować gospodarstwem domowym.
- W przedszkolu mogą Państwo poznać innych rodziców oraz ich dzieci. Każdy jest mile widziany. Jeśli mają Państwo jakieś życzenia lub wątpliwości, prosimy porozmawiać bezpośrednio z wychowawczyniami i wychowawcami.

Jak znaleźć miejsce w przedszkolu

Możliwość 1

- Swoje zapotrzebowanie mogą Państwo zgłosić poprzez różne portale Kita-Online prowadzone przez urzędy właściwe ds. dzieci i młodzieży (Jugendamt) w powiecie Viersen. Należy jednak zawsze korzystać z portalu Kita-Online przynależnego do miejsca zamieszkania. Dane kontaktowe urzędów Jugendamt w powiecie Viersen można znaleźć w tej broszurze na stronie 24.

Możliwość 2

- Proszę się skontaktować bezpośrednio z placówką przedszkolną. Istnieje możliwość wyszukania odpowiedniej placówki przedszkolnej w miejscu zamieszkania. Po znalezieniu odpowiedniej placówki przedszkolnej można tam bezpośrednio zapytać o wolne miejsce dla Państwa dziecka.
- Jeśli przedszkole zaoferuje Państwu wolne miejsce, rozpoczyna się procedura zgłoszenia dziecka. W tym celu należy przeprowadzić z pracownikiem przedszkola rozmowę wstępną. Jeśli po niej zdecydują się Państwo na tę placówkę, zawierają Państwo z przedszkolem stosowną umowę.

Ile kosztuje opieka w przedszkolu?

- Koszty przedszkola oraz posiłków mogą być różne. Wysokość składki płaconej przez rodziców zależy od wysokości ich dochodu brutto oraz liczby uzgodnionych godzin opieki. Jeżeli do dnia 30 września danego roku Państwa dziecko skończy 4 lata, wówczas będą Państwo zwolnieni ze składek aż do chwili przyjęcia dziecka do szkoły. Opłaty za posiłki mogą być różne – należy zapytać o nie w wybranym przedszkolu.

Jakie są godziny otwarcia placówki przedszkolnej?

- Czasy opieki dziennej zależą od danego przedszkola oraz rodzaju oferowanych miejsc. W placówkach przedszkolnych dostępne są miejsca, które tygodniowo oferują 25, 35 albo 45 godzin opieki.

© akira_photo - stock.adobe.com

Początki w przedszkolu – aklimatyzacja

- Początkowa faza przedszkola nazywana jest aklimatyzacją. Aklimatyzacja jest ekscytująca, wszystko jest nowe. Zarówno dla rodziców, jak i dla dziecka. Przedszkole pomoże Państwu przejść przez fazę aklimatyzacji.
- Dziecko powinno się dobrze zaadaptować do życia przedszkolnego. Najpierw wspólnie z Państwem. A potem samodzielnie.
- Przez pierwszy okres zostają Państwo w przedszkolu przy swoim dziecku. Pierwsze wizyty są też krótsze. Czasy uzgodnią Państwo każdego dnia z wychowawczyniami/ wychowawcami. Dzięki temu zarówno Państwo, jak i dziecko dobrze zaznajomią się z nowym otoczeniem. Zbudują też Państwo zaufanie dziecka do wychowawczyń i wychowawców.
- Faza aklimatyzacji w przedszkolu może trwać kilka tygodni.

TO TRZEBA WIEDZIEĆ:

- Powinni Państwo być zawsze dostępni telefonicznie.
- Łzy u dziecka są zupełnie normalne. Wychowawczynie i wychowawcy umiejętnie pocieszą Państwa dziecko.
- Proszę przekazać pracownikom przedszkola ważne informacje o swoim dziecku, takie jak np. alergie, przewlekłe choroby lub inne szczególne potrzeby.

Typowy dzień w przedszkolu

Ilustracja 1: Uproszczony schemat możliwości opieki nad dziećmi w Niemczech

Czego potrzebuje moje dziecko do przedszkola?

Przykładowa lista kontrolna

- ✓ plecak/torba
- ✓ śniadaniówka/kanapnik
- ✓ butelka do picia
- ✓ kaptcie
- ✓ Odzież w zależności od pory roku: kapelusz przeciwsłoneczny, strój kąpielowy, czapka, szalik, rękawiczki
- ✓ Odzież przeciwdeszczowa: nieprzemaladne spodnie, kurtka przeciwdeszczowa, kalosze
- ✓ odzież na zmianę
- ✓ pieluchy i wilgotne chusteczki w razie potrzeby
- ✓ zdjęcie dziecka
- ✓ naklejka z imieniem/nazwiskiem dziecka

Jak spędzić piękny i bezstresowy czas w przedszkolu – Porady

- Przygotuj jak najwięcej możesz wieczorem poprzedniego dnia. Bardzo ułatwi to poranek przed wyjściem do przedszkola.
- Bądź punktualnie w przedszkolu – będziesz wówczas mieć wystarczająco dużo czasu, aby w spokoju pożegnać się z dzieckiem.
- W razie spóźnienia się, powiadom o tym przedszkole!
- Przestrzegaj godzin odbioru dziecka, które na pewno ucieszy się na Twój widok!
- Dotrzymuj wszelkich uzgodnień.
- Dopytuj, kiedy czegoś nie rozumiesz.
- Bądź przyjazna/-y, uczciwa/-y i skora/-y do rozmowy z pracownikami przedszkola – to podstawa udanej współpracy.

Informacje dla rodziców – zebrania rodziców

- Wiele placówek korzysta z listów do rodziców, ogłoszeń/ulotek oraz zebrań informacyjnych lub aplikacji mobilnej KiTa jako sposobów na poinformowanie rodziców o aktualnościach w przedszkolu. Zalecamy uważną obserwację w przedszkolu swojego dziecka i sprawdzanie w regularnych odstępach czasu wywieszonych ogłoszeń oraz szafki swojego dziecka – pozwoli to nie przeoczyć ważnych spraw.
- Podczas zebrań dla rodziców przekazywane są przeważnie informacje na temat pracy pedagogicznej, zmian w zespole wychowawczym lub przebiegu dnia w przedszkolu.
- Proszę wykorzystać tę okazję do zadawania pytań oraz zapoznania się z innymi rodzicami.

Wielojęzyczne grupy rodziców z dziećmi

Griffbereit

Familien entdecken gemeinsam
Spiel und Sprache

- Program edukacji rodzinnej dla rodziców i ich dzieci w wieku od 0 do 3 lat.
- Wspieranie wielojęzyczności poprzez działania dostosowane do dziecka.

Rucksack KiTa

Alltagsintegrierte Sprach- und Familienbildung

- Program edukacji rodzinnej dla rodziców i ich dzieci w wieku od 4 do 6 lat, które uczęszczają do przedszkola.
- Równoległy rozwój języka rodzinnego i języka otoczenia.

.....
: Aby uzyskać więcej informacji, prosimy o kontakt z Miejskim
: Centrum Integracji powiatu Viersen (Kommunales Integrations-
: zentrum des Kreises Viersen) pod numerem telefonu 02162 39-
: 1961 lub wysyłając wiadomość e-mail na adres felicia.bot-jurca@
: kreis-viersen.de
:

Wczesna pomoc – wsparcie i doradztwo dla rodzin z dziećmi do lat 3

Dla większości rodziców to wielkie szczęście, gdy na świat przychodzi ich dziecko. Dziecko potrafi dać wiele radości. Ale dziecko również wiele zmienia. Rodzice muszą wtedy nauczyć się wielu nowych rzeczy, a wiele innych rzeczy robić inaczej niż dotychczas.

Wczesna pomoc może przybrać którąś z poniższych form:

■ Doradztwo

Doradztwo może być realizowane przez telefon lub osobiście.

■ Pośrednictwo

W przypadku pośrednictwa rodzice otrzymują stosowną pomoc. Może to być przykładowo położna rodzinna, pielęgniarka rodzinna lub też pomoc ze strony gabinetu pediatrycznego.

■ Opieka

Opieka oznacza, że ktoś troszczy się o rodzinę. Na przykład położna rodzinna, która przychodzi do Państwa domu.

Wczesna pomoc oferuje wsparcie:

- w okresie ciąży,
- gdy matki i ojcowie muszą zapewnić niemowlakom należyłą opiekę,
- matkom i ojcom z małymi dziećmi w wieku do 3 lat.

- Wszystkie oferty wczesnej pomocy są bezpłatne.
Drogowskaz dla rodzin z powiatu Viersen:
www.kreis-viersen.de/themen/soziales/auf-familienwegweiser
- Oferty są **dobrowolne**.
- Zawsze mogą Państwo zdecydować, czy chcą Państwo przyjąć ofertę, czy nie.

Dane kontaktowe dla wczesnej pomocy

Wczesna pomoc w mieście Kempen

Biuro rodziny + jednostka koordynująca wczesną pomoc „iM DiALOG“

- Sandra Müller
telefon: 02152 9173037
e-mail: sandra.mueller@kempen.de

Wczesna pomoc w powiecie Viersen

Powiat Viersen – Urząd ds. szkół, młodzieży i rodziny:

Brüggen, Grefrath, Niederkrüchten, Schwalmtal, Tönisvorst

- Nina Becker
telefon: 02162 39-1869
e-mail: nina.becker@kreis-viersen.de

Wczesna pomoc w mieście Nettetal

Biuro rodziny: koordynacja usługi Wczesna pomoc + fachowe doradztwo w zakresie domowego żłobka

- Inga Hinz
telefon: 02153 898-5303
e-mail: inga.hinz@nettetal.de

Wczesna pomoc w mieście Viersen

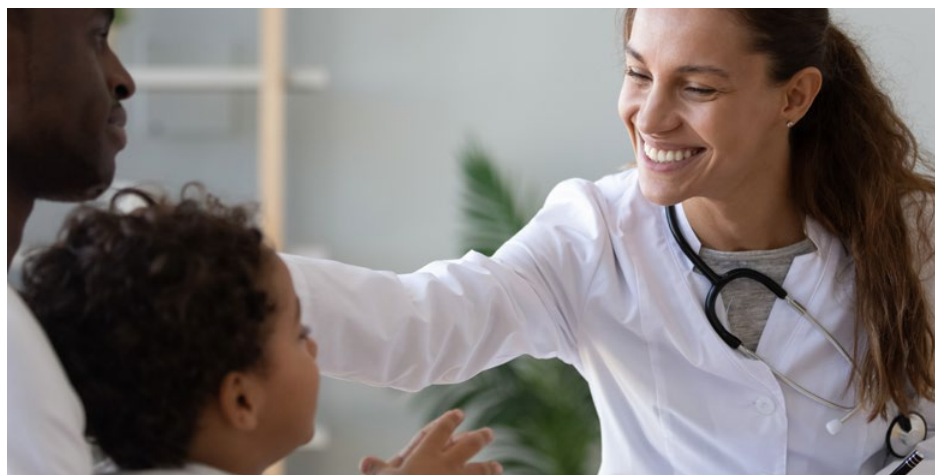
Koordynacja sieciowa KONKRET – opieka nad rodzinami i młodymi matkami

- Nicole Henneböhl
telefon: 02162 101-768
e-mail: nicole.henneboehl@viersen.de

Wczesne Szanse w mieście Willich

Koordynacja sieciowa Wczesne Szanse Willich

- Melanie Genz
telefon: 02154 48-1508
e-mail: m.genz@caritas-viersen.de

© fizkes - stock.adobe.com

Badania przesiewowe – szansa dla każdego dziecka

- Badania przesiewowe dają Państwa dziecku szansę na to, że ewentualne zaburzenia zdrowotne lub inne nieprawidłowości rozwojowe zostaną wykryte na wczesnym etapie i możliwe będzie ich skuteczne leczenie, a Państwa dziecko – jeśli to konieczne – otrzyma ukierunkowaną pomoc i wsparcie.
- Na każde badanie należy zabrać ze sobą żółtą książeczkę zdrowia dziecka, kartę ubezpieczenia zdrowotnego (Gesundheitskarte) swojego dziecka oraz książeczkę szczepień.
- Terminy poszczególnych badań uzgodnią Państwo z gabinetem lekarskim wybranym dla swojego dziecka.
- Dla bezpieczeństwa należy zawsze umawiać terminy w gabinecie lekarskim z wyprzedzeniem i pilnować, aby nie opuścić żadnego badania przesiewowego.

- Poprzez portal internetowy KITA-ONLINE rodzice mogą zgłaszać zapotrzebowanie na miejsce zarówno w placówce przedszkolnej, jak i w domowym żłobku.
- Zgłoszenie zapotrzebowania na miejsce poprzez portal KITA-ONLINE nie zastępuje osobistej wizyty rodziców w wybranych przedszkolach lub u opiekunek/opiekunów dziennych. Miejsca w przedszkolach i u opiekunek/opiekunów dziennych przyznawane są tylko w przypadku, gdy wcześniej miał miejsce kontakt osobisty, np. w postaci osobistej rozmowy, odwiedzenia placówki przedszkolnej/domowego żłobka lub też wizyty podczas „Dni otwartych drzwi”. Proszę pamiętać o tym, że zgłoszenie zapotrzebowania poprzez portal KITA-ONLINE nie gwarantuje miejsca w wybranej placówce.
- Na portalu można znaleźć wszystkie placówki opiekuńcze działające w danym mieście lub gminie. W celu skorzystania z portalu należy się na nim zarejestrować i założyć konto użytkownika.

W razie pytań dotyczących portalu KITA-ONLINE prosimy o kontakt z poniższymi osobami kontaktowymi:

Brüggen, Grefrath, Niederkrüchten, Schwalmtal i Tönisvorst

- Inga Dockhorn
telefon: 02162 39-1677
e-mail: kita-online@kreis-viersen.de

Miasto Kempen

- Katharina Terhoeven Christina Klingenberg
telefon: 02152 917-3064 02152 917-3062
e-mail: kitaonline@kempen.de

Miasto Nettetal

- Inga Hinz Stefan Reinders
telefon: 02153 898-5103 02153 898-5103
e-mail: inga.hinz@nettetal.de i stefan.reinders@nettetal.de

Miasto Viersen

- e-mail: kitaonline@viersen.de

Miasto Willich

- Kinga Lukasik
telefon: 02154 949-646
e-mail: kinga.lukasik@stadt-willich.de

Federalny program „Droga do opieki przedszkolnej: Budowanie mostów do wczesnej edukacji”

Program ten promuje łatwo dostępne oferty dla rodzin uchodźczych lub rodzin ze szczególnymi ograniczeniami dostępu, które przygotowują i wspierają proces wejścia do systemu dziennej opieki nad dziećmi.

Koordinacja dla powiatu Viersen

Urząd ds. szkół, młodzieży i rodziny:

Brüggen, Grefrath, Niederkrüchten, Schwalmtal, Tönisvorst

- Georgina Smith
telefon: 02162 39-1844
e-mail: georgina.smith@kreis-viersen.de

Koordinator – miasto Nettetal

- Anke Heraiech
telefon: 02153 898-5133
e-mail: anke.heraiech@nettetal.de

Literatura

Poniżej znajdują Państwo publikacje, na bazie których powstał niniejszy poradnik.

Anne Boller (2008). Mein Kind kommt in den Kindergarten, München (1. wydanie): Wydawnictwo Ernst Reinhardt GmbH& Co KG

Das Team Frühe Bildung, Betreuung und Erziehung (FBBE), Stabstelle Presse Paritätische Hamburg (2017). Herzlich Willkommen in unserer Kita, Berlin: Der Paritätische Gesamtverband

Ute i Karl Diehl (2007). Elternratgeber Kindergarten Vor- und Grundschule, Tipps und Hilfen zum Schulalltag, Osnabrück

Engelsmann, P., ElternLeben.de (2019). Mein Kind kommt in die Kita, Für einen guten Kita-Start, Hamburg: tredition GmbH

Niedersächsisches Kulturministerium (2020). Mein Kind in der Kindertagesbetreuung, Informationen für Eltern über Tageseinrichtungen und Tagespflege für Kinder in Niedersachsen, Hannover: oeding print GmbH

Serdeczne podziękowania za współpracę przy powstawaniu tej broszury kierujemy do:

Urząd ds. szkół, młodzieży i rodziny powiatu Viersen:

Fachowe doradztwo ds. dziennej opieki nad dziećmi

Pani Susanne Reinartz

Pani Katja Schulte

Wczesna pomoc

Pani Nina Becker

Federalny program „Droga do opieki przedszkolnej: Budowanie mostów do wczesnej edukacji”

Pani Georgina Smith

Pani Sabrina Beyen

Pani Sylvia Fretz

Portal KiTa-Online

Pani Inga Dockhorn

Powiat Viersen

Urząd ds. opieki społecznej – Miejskie Centrum Integracji

Rathausmarkt 3 | 41747 Viersen

www.kreis-viersen.de

Organy wspierające:

**Ministerium für Kinder, Jugend, Familie,
Gleichstellung, Flucht und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen**

**Ministerium für
Schule und Bildung
des Landes Nordrhein-Westfalen**

Stopka redakcyjna

Wydawca: Powiat Viersen – Starosta
Urząd ds. opieki społecznej – Miejskie Centrum Integracji

Druk: Centrum druku powiatu Viersen

Stan na: listopad 2022

Zdjęcia: ©Powiat Viersen – o ile nie zaznaczono inaczej

Infografiki: ©Powiat Viersen – Miejskie Centrum Integracji

